

ABONAMENTUL:

Pe un an . 28.— Cor.
Pe jumătate an 14.— „
Pe 3 luni . . . 7.— „
Pe o lună . . . 2.40 „
Pentru România și
străinătate:
Pe un an . 40.— franci.
Telefon
pentru oraș și interurban
Nr. 750.

ROMÂNUL

REDACTIA
și ADMINISTRATIA
Strada Zrinyi Nr. 1/a

INSERTIUNILE
se primesc la admini-
strație.

Mulțumite publice și Loc
deschis costă șirul 20 fil.
Manuscriptele nu se în-
napoiază.

Faptele vorbesc în Orient!

— Cuvinte adevărate. —

Arad, 18 Octomvrie.

La cronică „Zilele a patru sute trezeci și cincia” numărul dela 11 Octomvrie al ziarului *Le Temps* organul ministerului de externe francez, ce ne sosește astăzi are un foarte interesant articol despre situația diplomatică a zilei. Impătrita înțelegere regretă că timp de cincisprezece luni a înlocuit faptele cu negociațiunile diplomatice fără rod încât a trezit neîncrederea României și a Greciei, astăzi singurele state neutre în Balcani. Lamentările împătritei înțelegeri cărora le dă expresiune *Le Temps*, sunt simptomatice. Se recunoaște adversarilor, Germanilor și Austro-Ungarilor, ascendentul situației, căci aceștia din cap de loc au pus preț pe faptă. Tocmai fiindcă explică atât de obiectiv cauzele eșuării acțiunilor diplomatice inițiate de împătrita înțelegere în Balcani traducem aci articolul de frapantă actualitate:

Criza balcanică s'a transformat în chestiune de ordin militar. Demonstrația fortei noastre va determina atitudinea guvernelor pe cari rezonamentele și promisiunile noastre nu le-au putut convinge. Prezența trupelor aliate aduce totodată un element nou de care, sperăm, că diplomația quadruplicei va ști să profite.

Ofertele noastre de un an, făcute progresiv în capitalele neutre din Balcani, au atins limitele pretențiunilor formulate de fiecare. România era asigurată să obțină noile frontiere pe cari le doria în Ungaria. Aspirațiile naționale erau larg mulțumite. Grecia își dubla teritoriul prin achizițiunea provinciilor cari erau căminul elenismului în Asia-minoră. Bulgaria era satisfăcută în Macedonia. Toate aceste avantagii erau prețul unei colaborări la cea mai nobilă dintre cauze, la cea a dreptului națiunilor mici, a independenței

statelor mici, a respectului dreptății, și a păcii în libertate. Cu toate aceste nici unul dintre desinteresați n'a plecat cu noi.

Negociațiunile aliaților erau lipsite de abilitate și de largime de vederi. Ei n'au avut sentimentul momentului favorabil când trebuiau făcute concesiunile oportune. Cursul demersurilor lor a trezit uneori neîncredere în cei mai buni amici ai noștri. Incetineala acțiunii noastre, lacunele și omisiunile ei au răcit entuziasmul care determină intervențiunile. S'au uitat să se țină seamă că în peninsula Balcanilor, eliberată ieri de cea mai de primantă dintre dominații care excela în exasperarea rivalităților, chestiunile locale jucând totdeauna un rol preponderant. Tinerile regate din Orient n'au obiceiul să caute spre orizontul occidental cu alt gând decât ca să găsiască un rege care să fie avocatul pe lângă puteri în certele și ambițiile lor. Ele n'au în chip suficient conștiință de rolul lor european pentru a se lăsa convinse de ideile abstracte pe cari le desfășurăm noi și de perspectivele viitorului pe cari noi le deschidem lor.

Bulgaria a văzut în marele războiu occidental prilejul unei revanșe a anului 1913. Germanii au profitat să le promită egemonia balcanică la care aspira. Afinitățile și urile regelui Ferdinand, după retragerea rusească au isbutit să ralieze Bulgaria proiectelor Germaniei. Aliații au păstrat împotriva oricărei evidențe iluziile lor față de Bulgaria, și timp de luni au făcut silințe mari de negocieri, cu riscul de a ne învrăjbi cu aceia cari atât prin neîncrederea față de Bulgari cât și prin interese imediate erau mai aproape de noi. Toți am lăsat impresia nere-

zoluției și incoerenței, și întârziată și nesuficientă acțiune la Dardanele a accentuat impresia produsă prin înaintarea germană în Kusia, înaintare exploatată de Berlin cu toate resursele unei propagande fără scrupul. Guvernul din Sofia a aruncat masca și a trecut pe partea dușmanilor noștri, justificând prevederile tuturor acelor cari au disprețuit avertismentele.

România și Grecia asistă impasibile la această evoluție pe care o prevăzură. Ne-prevederea noastră le-a adus în perplexitate și a permis la București și Atena să se implanteze influențe împotriva cărora n'am luptat. Intâia parte a intervenției noastre în Macedonia a calmat pe ceice ezitau în cele două regate. Depinde dela aliați ca impresiunea produsă să succedă atașarea acestor popoare cauzei care este și a lor.

Trebuie să trezim încrederea lor în forța noastră și să le dovedim în acelaș timp că dacă aliații suntem hotărâți să tratăm cu severitate pe ceice au pactat cu dușmanii noștri, suntem și gata să recompensăm imediat serviciile pe cari ni le fac prietenii noștri. Sosirea trupelor franceze și engleze la Salonic trebuie să serviască drept punct de mănecare pentru noui conversații diplomatice la București și Atena. Ele trebuie să fie cu mult mai precise și cu mult mai lămurite decât acele ale căror rezultate le deplângem acum, și credem că Petrogradul și Roma vor contribui la succesul lor prin mijloacele ce le stau în putință.

Cocorii.

Aseară am auzit întâiaoară toamna asta cântând cocorii. M'am oprit pe stradă și i-am căutat pe vânăta mare de sus driptă de recii ochi ai aștrilor din nemărginit. Am întrezărit mica armată de sburătoare înșirată, cu disciplină legendară, în unghiul ce străpungea cu repezițiune aerul, și mi-am ascuțit auzul să le prind cât mai bine monotonul, stridentul, pustiuul lor vaier, acelaș, de când li s'a creat destinul ca aripile să le poarte prin nesfârșitele meleaguri ale văzduhului.

Cântecul cocorilor este un gemet. Il înțelegeam de câte ori l-am auzit și sufletul tot de atâteaori mi se umplea de nesfârșită jale. Înghețul dela miazănoapte, întunerecul nopților de după equinocțiul de toamnă, curba tot mai piezișă a căii astrului de foc, le făceau nesuferită viața și îi tortura gândul îndepărtării. Și deodată cu stingerea celor din urmă desfătători ochi ai florilor, cu pierirea culorilor din natură, cu nopțile reci, brumoase, cocorii, de pe maluri de ape europene începeau să țină sfat, să încerce rotiri mici puterile aripelor, și într'o bună zi, cel mai vânos dintre ei străfulgera cu priviri de oțel zarea țărilor călduroase și pornia în sbor de săgeată, urmat de ceata întreagă care par'că-i prelungia cele două aripi constituind un singur trup, o singură fâlăire.

Nemulțămîți cu atmosfera aspră și întunericul biruitor într'un anume ceas, plictisiți de lunga cale, cocorii și-au încercat vocile, le-au acordat și la semnul semeței sburătoare din frunte fac repetiția simfoniei lor strămoșești din această toamnă. Și corul este sfâșietor. Pe calea de diamant, fără sfârșit, a nopților senine ei își plâng durerea care pare a unor inimi ome-nești. Cântecul lor este cântecul surghiunului și ei fug dela miazănoapte spre căldura, lumina intensă a ecvatorului ori celeilalte emisfere.

Groază și suferință trezește țipetul de disperare al cocorilor, printre oameni, al căror suflet au o notă sentimentală asemănătoare. Călătoria lor lăsa o slabă impresie pe unde rodia optimismul zilelor de ieri. La zile ca aceste, însă, glasul de durere al cântărețelor într'aripate găsește o rezonanță îndepărtată, exprimă un sentiment omenesc universalizat căci năpasta războiului n'a lăsat inimi noi unde cari să nu freamăte la gândul zilei de mâine.

Aseară m'am pironit locului și am ispitit văzduhul. Pe luciul albăstrimilor am observat cum clipeșc stelele, acoperite rând pe rând de aripi și-am putut distinge cele două falange cum luptă vitejește să brăzdeze cu repezițiune mare desimea undelor. I-am petrecut până mi-au scăpat vederile și până ce unda de aer nu mi-a mai transmis auzului monotonă lor doină.

Cocorii trec cântând. Și niciodată cântarea lor n'a fost o așa de generală interpretare a sentimentului ce copleșește astăzi inimile ome-nești. Vor rătăci alunecând pe drumul de diamant risipit de stele. Cântecul lor va fi poticnit ici-colo, întrerupt, căci nopțile de astăzi le rezervă surprize. Ce liniștit era furnicarul omenesc alte dăți la așa adânci ceasuri de noapte, când astăzi face să scapere focuri din guri de tun și nori calzi se ridică și le împânzesc calea. Ici-colo sburătoare ciudate le vor aține drumul, se vor plimba majestatic, înarmate cu arme cari înprăștie moartea cu rară iscusință. Câte o mare de flacări mistuie un oraș...

Tânguitoarele cântărețe au motiv ! astăzi să-și înteașcă doina.

Dar ele vor trece spre locuri pline de căldură și lumină și când se vor opri pe meleagurile de dincolo de mare de-or fi în stare își vor face o mizeră judecată de neamurile aceste pământene, cari se sbat pe un anume petec de pământ în măcel și n'au aripile sburătoarelor să se smulgă din înghețul și întunericul ce le înfășoară...

Ion Clopoțel.

Ora decisivă a României.

— Noi oferte. —

Ziarul berlinez „Lokalanzeiger” publică un articol mai lung în care între altele scrie următoarele:

Făcând un rezumat al presemnelor, mai ales reînnoitele atacuri tenace ale Rușilor în sectorul dintre râurile Prut și Nistru și dacă judecăm declarația dlui Viviani anunțând apropiata apariție a Rușilor alături de aliați în Balcani, se poate afirma că în curând va suna ora decisivă și pentru România, iar după o atât de lungă ezitare șefii politicii românești vor trebui să-și precizeze scopul.

Din punct de vedere românesc această ezitare putea fi considerată până acum de cea mai potrivită, oricât de puțin ne-a convenit neutralitatea de colorit filoententist a României. Acum, însă, se pare că se va impune chestia dorinței Rusiei de a-și trece armata peste teritoriul român. Cu aceasta se ajunge pe tapet pentru a fi debătută aceeași chestie care în prezent pricinuește atâtea nopți nedormite în cercurile guvernului greco.

Că România n'a trecut dela starea semi-mobilizată la cea complet mobilizată, asta se explică prin faptul că n'a voit să neliniștească și ea lumea prin această mobilizare.

Dar considerând concentrările de trupe rusești în Basarabia, mobilizarea română nu va întârzia multă vreme.

Ajunge dacă acestei chestii îi punem în față faptele. Rusiei nu i-se poate cere să lase poporul sârb în voia sorții, atunci când el se găsește într-o luptă pe moarte și viață și pradă neghiobilor dela Gallipoli. Iar pentru ca să le poată merge în ajutorul Sârbilor, Rusiei îi stau deschise numai două căi. S'au debarcă trupe în Bulgaria, ceea ce ar fi un lucru puțin probabil, încât aceasta ar fi aproape o acțiune secundară, sau trece prin România, cu sau fără aprobarea României.

Acum se pune întrebarea: **ce va face România?** Puterilor centrale nu le poate fi indiferent, dacă imitând pilda Greciei, România ar protesta permițând trecerea armatei rusești.

Deci, România va trebui să aleagă, și încă grabnic și fără de șovăire.

Se anunță din Petrograd: Ziarul „Birjevia Viedomosti”, organul ministerului de externe rus, anunță că guvernul rus a hotărât să dea un sprijin considerabil Serbiei față de atacul puterilor centrale și a Bulgariei. Guvernul rus a remis guvernului român o notă în acest sens. **Cercurile rusești leagă mari speranțe în rezolvirea favorabilă a acestei note.**

Se anunță din București: Ziarele intervenționiste de aici au informația, că d. Poklewski-Koziel, ministrul Rusiei, a trimis dlui Ionel Brătianu nota guvernului rus. Despre cuprinsul acestei note se crede că e vorba de ajutorul din partea Rusiei și eventual al României ce ar fi să se dea Serbiei. Rusia ar vrea să-și treacă peste teritoriul României marile forte concentrate în Basarabia. **În acest scop Rusia a început tratative cu România, punând acesteia în perspectivă o considerabilă mărire a recompenselor pentru intervenția armată.**

Ziarele bucureștene află din sursă germană, că puterile înțelegerii au hotărât să procedeze în mod energic față de România. Aceste puteri vreau, deci să forțeze guvernul român ca să nu se împotrivescă trecerei unei considerabile armate rusești cu destinația pentru Serbia și să-și dea asentimentul pentru a ataca Bulgaria prin Dobrogea. În caz dacă ar tolera așa

ceva, România ar fi împinsă în războiu, ceea ce ar fi foarte binevenit înțelegerii. Acest proiect a fost comunicat în mod oficial guvernului român, care nu și-a fixat încă răspunsul.

D. I. Brătianu, prim-ministru a avut conștătuiri intime și cu dnii N. Filipescu și Take Ionescu.

Se svonește, că d. Delcassé desaprobând pășirea cu forța față de România, aci este a se căuta adevărata pricină a căderii lui. D. Delcassé ar fi spus, se zice, că d. Brătianu, nu îndrăznește să asigure trecerea nevătămată a armatei rusești, deoarece d. Brătianu are teama că România mulțumindu-se să facă o simplă protestare și neimpotrivindu-se cu forța, puterile centrale ar face să apere neutralitatea României, chiar contra voinței ei.

D. Delcassé a rămas singur între reprezentanții înțelegerii pe lângă opiniunea dsale. Se va vedea întrucât vremea va justifica punctul de vedere al dlui Delcassé.

În fața centralei institutelor financiare.

Zilele trecute s'a anunțat, că guvernul va prezenta în curând corpurilor legiuitoare noul său proiect relativ la înființarea centralei institutelor financiare. Proiectul acesta se deosebește în unele privințe de proiectul anterior, de cel din Martie a. c. Deosebirea însă nu sunt tocmai mari. În esență însă proiectul și cu deosebire intențiunile și scopurile ce le are în vedere rămân aceleași. E un proiect, care în curând va deveni lege, pe temeiul căreia apoi se va constitui noua centrală a institutelor financiare din țară. Prin el se va realiza instituțiunea, cu care se va da ființă controlului obligator la bănci, controlul de care mulți s'au ferit, dar pe care noi românii ni l-am impus din propriu îndemn deja de vreme îndelungată. Toate băncile, cari se vor atașa noiei centrale vor fi supuse controlului acesteia.

Întrebarea este, ce vor face băncile noastre? Se vor atașa sau nu noiei instituțiuni? Asupra acestei întrebări se vor pronunța factorii competenți, conducătorii singuraticilor bănci. „Solidaritatea”, de sigur, încă își va spune cuvântul. Din partea noastră, deastădată voim să facem o singură constatare, aceea, că băncile românești sunt pregătite, mai bine ca multe altele, să se prezinte și să primească controlul centralei, ce va să vină. S'au pregătit ele însele prin controlul, ce și l'au impus și prin rânduiala ce și-au introdus în administrația și afacerile lor. Acesta este un favor deosebit, care are a se mulțumi exclusiv „Solidarității”, reuniunea băncilor noastre. Problema ei de căpetenie a fost: controlul extern la institutele de bani, ce i s'au atașat. Chestiunea acestui control a rezolvit-o în mod absolut mulțumitor. Controlul noiei centrale nu ne va surprinde și nici înspăimânta. Îl vom primi cu conștiința liniștită și cu voința de a trage foloase din el.

Dar când recunoaștem, că băncile noastre sunt pregătite a primi orice control, aceasta nu însemnează că au făcut totul și că nu mai au nimic de făcut în fața noiei înfăptuiri a guvernului țării noastre. Nu. Noi, cari știm ce însemnează controlul extern — înțelegem că scopul lui final este să creeze la bănci aceea stare ideală de lucruri și întocmiri, care trebuie să fie ținta supremă a străduintelor oricărui conducător de bănci, conștienți și devotați. Această stare ideală însă se poate pregăti numai cu încetul. „Solidaritatea” a făcut mult sub acest raport, dar mai are să mai facă și mai mult. Ea nu va înceta cu lucrările sale. Din contră va trebui să-și întetească activitatea. Tot asemenea și singuraticile bănci. Special acestea vor trebui să facă o revizie generală a afacerilor și întocmirilor lor și să caute a profita cât mai bine de timpul, ce le mai stă la dispoziție până la activitatea centralei institutelor financiare.

La alt loc al revistei se publică normativul de reviziuni al centralei proiectate de guvern. În acest normativ se vede, cari sunt chestiunile asupra cărora se va extinde controlul viitor. Nu sunt lucruri nouă. Sunt tot probleme cu cari s'a ocupat și pe cari le-a expus și „Solidaritatea” — de nenumărate ori. Multe bănci însă au dat zilelor rând și n'au urmat întru toate directivelor reuniunii lor. Acum însă e timpul suprem să facă, ceea ce au întrelăsat în trecut. Făcându-o se vor alege cu un folos pentru ele și cu o recompensă din partea celor ce au trudit pentru binele lor.

Cu problemele băncilor noastre în fața centralei institutelor financiare, cum și cu alte chestiuni, ce rezultă din schimbările, ce le va produce noua instituțiune, desigur se va ocupa și „Solidaritatea”. Activitatea ei pe viitor va trebui să fie cu mult mai intensă. Rolul ei va deveni pentru organizația noastră financiară și mai important. Ea va trebui să fie mentorul serios și diligent, care să pregătească și să asiste la examenele de revizuire ce le vor da băncile românești în fața controlului centralei celei nouă. Prin această nouă chemare a ei, „Solidaritatea” va intra în o fază nouă. Va fi etapa, pe care se va înălța după atâția ani de lucrare conștientă și sistematică. Se vede, că și împrejurările pare că voiesc să se afirme tot mai mult. Iar pentru chemarea ei viitoare, suntem convinși, e bine și îndeajuns pregătită.

Mulți, desigur, își aduc aminte, ce era „Solidaritatea” la începutul existenței ei. O instituțiune în a cărei vitalitate unii se îndoiau, iar alții nu voiau a o lua în serios. Prea firesc. Ea nu putea impune, neavând bază materială. Era o instituțiune morală fără nici o sancțiune pentru hotărârile ei. Cu toate acestea s'a dovedit de bună și folositoare, cu deosebire pe terenul controlului extern și obligator. A făcut reale servicii băncilor asociate, în cercul cărora an de an era tot mai mult apreciată. Azi este o instituțiune recunoscută de toată lumea. Are la activul ei o practică îndelungată și o reputație stabilită, peste cari nu se mai poate trece. Azi ea e chemată să facă servicii mai bune ca ori și când până acum. Tocmai de aceea și în vederea noilor schimbări pe cari, de sigur, le va produce pe terenul organizației financiare centrale guvernului nostru, băncile românești să se grupeze și să se atașeze și mai mult „Solidarității”. În cadrele ei să chibzuiască și să urmeze căile și mijloacele, prin cari să se mențină și să progreseze în viitor, ca băncile românești, ca bănci model și pentru alții. Atunci vom putea privi — cum am zis mai sus — cu conștiința liniștită și fără îngrijitoare în fața centralei, ce-și va lua ființă în timpul cel mai apropiat! — (R. E.)

Pentru Ivangorod.

Primum următoarele rânduri:

Ne este încă în vie memorie vitejia regimentelor Nr. 50 și 51 în luptele memorabile la cucerirea puternicei cetăți Ivangorod. Exemplul vrednic de urmat ce l'au dat simplii țărani dela Bălgrad și Cluj n'a rămas fără răsunet în întreaga armată. Toți ne-am așteptat, ca acești vrednici eroi să fie remunerați în proporție cu nepieritoare fapte ce au săvârșit.

Și recunoștința preainaltă n'a întârziat. La propunerea forurilor competente, până acum au fost decorați următorii ofițeri:

Căp. Iosif Baltezan din reg. 50 cu „Coroana de fer cl. III” cu decorațiunea de războiu și cu „Crucea de fer” germană. **Căp. Grigore Boldea, din reg. 51, după a fost de mai nainte decorat cu „Signum laudis” și „Crucea militară** cu decorația de războiu, a primit asemenea „Coroana de fer cl. III.” cu decorația de războiu și „Crucea de fer” germană.

Căp. Pompelu Berzan, reg. 50, după „Coroana de fer cl. III” cu decorația de războiu și „Crucea de fer”, a fost distins din nou cu „Signum laudis”. *Aceste distincțiuni a tubiților noștri ofițeri ne umplu inima de bucurie.*

„Coroana de fer”, este cea mai înaltă distincțiune pe care un căpitan o poate obține pe câmpul de luptă.

Dnii căpitani Baltezan și Boldea sunt fiii fostei granițe bănățene. Cel dintâi născut în Reșița, iar d. căpitan Boldea este fiul vredni-

cului învățător Pavel Boldea din Borloveni-vechi, care timp de 42 de ani a răspândit lumină în poporul nostru din fosta graniță bănațeană.

Laudă și onoare acestor ravi, cari au știut să ridice atât de sus steagul regimentelor lor, să entuziasmeze soldații batalioanelor conduse de ei la o învingere atât de strălucită.

Au mai fost decorați următorii din reg. 50:

D. locotenent Petru Căltiun cu „Crucea militară” cu decorația de războiu.

D. subloc. Stefan Ududec, asemenea.

D. medic de regiment Dr. Aurel Boteiu cu „Crucea pentru merite” cu coroană și dec. de războiu.

Apoi, multime mare de subofițeri și soldați de rând cu medalia de argint cl. I. și II și cea de bronz.

In total, numai în reg 50 s'au distribuit peste 150 de distincțiuni cu ocaziunea acestor lupte uriașe.

Cu Dzeu înainte. Felicitările noastre!

Sn.

Daruri pentru batalionul IV al regimentului 33.

Anunțasem că modestul nostru apel pentru daruri pe seama eroilor batalionului IV din regimentul arădan 33, cu toate că fusese adresat numai comitatului Arad, a aflat răsunet și dincolo de hotarele acestui comitat. Acest fapt se constată din nou prin colecta, ce am primit azi dela d. I. Ciurdariu din Beiuș cu următorul rezultat:

Valeria Pavel	1 cor.
Valeria Ștefanica	2 cor.
Aurelia Rațiu	1 cor.
Terentie Popovici	2 cor.
I. Ciurdariu	2 cor.
La oaltă	8 cor.
In numărul 216	512 cor.
De tot:	520 cor.

In numărul 215 al acestui ziar am dat samă de colecta părintelui protopop Dr. Demetriu Barbu din Chișineu, dar tot atunci spuneam, că lista contribuitorilor încă nu ni-a sosit și astfel nici n'am putut publica numele lor. Primind acum lista dăm și numele marinimosilor dăruitori, precum urmează:

Dr. Dimitrie Barbu, protopop	5 cor.
George Adam, dir. filialei „Victoria”	3 cor.
Dr. George Popoviciu, avocat	3 cor.
Dr. Cornel Ardeian, avocat	10 cor.
Augustin Boțioc, cassar la filiala „Victoria”	2 cor.
Ioan Beleş, notar public. reg	2 cor.
Gavril Poluca, preot	1 cor.
Biserica din Chișineu	2 cor.
La oaltă	28 cor.

PENTRU „ALBUMUL DECORAȚIILOR ROMÂNI”

nu uitați să trimiteți redacției „Românului” grabnic fotografiile vitejilor noștri și informațiunile necesare (locul nașterii, regimentul, vârsta și faptele răsplătite cu medalia respectivă).

O nouă grupare politică în România.

Constituirea „Ligei unității naționale”.

București, 14 Octomvrie 1915.

Zilele trecute în locuința dlui Take Policrat, avocat, fost deputat guvernamental, s'a ținut o întrunire publică de o mare însemnătate morală și politică. La apelul cetățenesc a răspuns persoane din toate straturile sociale: scriitori, avocați, profesori, studenți, negustori și muncitori, — hotărâți să constituie o ligă cetățenească pentru cultivarea idealului național integral, adică Basarabia să nu fie exclusă din aspirațiunile naționale ale României.

Adunarea a fost prezidată de d. general Frangulea.

După discursurile dlor Take Polikrat, Alex. Macedonski, avocat Spineanu și poetul Oreste, s'a cetit următoarea moțiune:

„Subsemnații, întruniți în adunare cetățenească în casele dlui Take Polikrat, ne legăm să ducem cu noi pretutindeni împărtaşind tuturor, următoarele rezoluțiuni:

1. Declarăm că ne socotim de azi înainte soldari sufletește, cu toate puterile noastre, ca ostași hotărâți al „Ligei unității naționale” pentru sprijinirea idealului național și apărarea libertăților publice.

2. Afirmăm voința noastră de a nu ne lăsa amăgiți de înjghebările politice cari sub masca idealului național ocrotesc combinații de interese personale împărțind idealul național după capriciile și socotelile străine de interesele românești și declarăm că acțiunea noastră este independentă de orice partid politic.

2. Mărturisim credința în idealul românesc, așa cum l'am moștenit din durerea veacurilor trecute... și afirmăm că nici o bucată din trupul românesc nu are drept de preferință față de o alta și nici o bucată din pământul românesc nu poate fi sacrificată în favoarea alteia.

4. Lăsăm factorilor constituționali libertatea și răspunderea realizărilor posibile, dar declarăm că oricare ar fi câștigul nostru de pe urma marelui războiu drepturile românismului rămân imprescriptibile și mereu și deopotrivă apărate de hotărârea noastră...

3. Ca cetățeni liberi ai unui stat liber, respingem orice atentat împotriva drepturilor cetățenești ale expresiunii convincțiunilor și declarăm că nici o categorie de cetățeni n'au dreptul să se transforme în tribunal inchizițional pentru înăbușirea credințelor altora.

Pentru a pune capăt tristului spectacol care înfățișează străinilor două Români deosebite după grupele puterilor în luptă; pentru a da o expresiune formală opiniunii publice care nu-și împarte idealul după necesitățile străinilor, dar care e gata să facă toate jertfele întru realizările ce se vor găsi posibile, pentru a zădărnici acțiunile poftelor mărunte cari asmut patimile de sub ascunzișul unui ideal național înjumătățit, pentru a înlătura repetarea atentatelor împotriva siguranței morale a statului și a libertăților publice; pentru ca opinia publică să nu mai fie un obiect fără expansiune la îndemâna tuturor intereselor, constituim „Liga cetățenească pentru unitatea națională”.

A doua întrunire a „Ligei unității naționale” a avut loc tot în casele dlui Take Policrat, Marti, 29 Septemvrie v. (12 Octomvrie n.) sub președinția dlui Scarlat A. Tesio, proprietar de Slatina.

Primul vorbește d. T. Policrat. Constată o coincidență de bună fratelitate între ziua consfățuirii acestei ligi și împlinirea unui an de domnie a M. S. regelui Ferdinand. Regretă că în asemenea vremuri unii oameni politici fac tot ce pot spre a cultiva vrajba și neîncrederea în alți fruntași. Noi vrem să vedem alături pe toți acești fruntași și mână în mână cu d. Brătianu lucrând pentru idealul integral.

D-sa termină spunând, că armata română nu va putea să satisfacă poftele străinilor, ci va da tributul ei de sânge numai pentru adevăratele noastre interese naționale.

Mai vorbesc dnii Al. Macedonsky, I. Protopopescu-Pake, Oreste, Mureșanu, Negrișanu, T.

St. Stoica și Nițescu, după care d. Oreste citește următoarea telegramă primită cu urale:

Majestății Sale regelui Ferdinand I.

„Liga unității naționale” întrunită în casele dlui Take Policrat spre a cere fruntașilor țării unirea în jurul tronului pentru realizarea aspirațiilor integrale ale românismului, socotește ca bun augur pentru începutul activității ei faptul că ședința constitutivă are loc în ziua în care se împlineste un an dela începutul domniei înțelepte și constituționale a Maj. Voastre.

Hotărâți să dăm M. Voastre o oaste puternică de suflete românești, gata să facă orice jertfă întru mărirea patriei, gândul nostru se îndreaptă către tronul unde știm că veghează o minte ageră și o mână românească.

„Liga unității naționale” a fost apoi declarată constituită (fixându-se întâia întrunire pentru Joi, 1/14 Octomvrie, în sala „Dacia”.

Cor.

„Serbia”

Din „L'Indépendance Roumaine”, organul oficial al guvernului român, dela 13 Octomvrie:

In acest moment Serbia dă poate exemplu unic de fidelitate și devotament aliaților săi. Ea se luptă fără speranța de a fi ajutată imediat. Ai impresia, că întregul popor este atașat unui jurământ.

„Alteța Voastră poate să fie asigurată, — telegrafiază la 27 Iulie 1914 țarul prințului Alexandru al Serbiei, — că Rusia nu se desinteresează în nici un caz de Serbia”.

Nicolae al II-lea și-a ținut cuvântul, însă armatele sale, cari, la începutul lui 1914, păreau, că sunt în stare să treacă peste Carpați și să pătrundă în Ungaria pentru a întinde astfel mâna fraților slavi dela sud, luptă astăzi pentru apărarea însăș a imperiului. Ar fi lucru nesocotit, ca Rusia, după cum susține presa italiană, să declare, că ar fi în stare, să trimită ajutor puternic Serbiei, care, are lipsă la această oră mai mult decât oricând de acest ajutor și că armata rusească bine aprovizionată ar debarca la Varna și Burgas și a cărei bază de operații ar fi în Sevastopol, pentru că o împiedecă dificultăți enorme.

De altă parte aliații sunt la Salonic, va trebui câțva timp, pentru transportul unei armate mari pe o distanță de aproape 400 klm. și se poate trage la îndoială că înainte de sosirea lor viteaza națiune sârbească ar fi în stare să reziste formidabilelor atacuri.

Nu importă. Ea nu cunoaște decât vorba dată. Sacrificiul, pe care-l face vărsând sângele pentru apărarea cauzei aliaților săi este mai mic decât cel făcut până acum. Din cap de loc, Serbia se afla în fața unei injoncții teribile: să predea Macedonia Bulgariei.

Acesta ar fi fost un sacrificiu pentru dușmanul implacabil, renunțarea la deșeu Salonicului câștigat pe prețul atâtor hecatombe, renunțarea la aspirațiunile naționale.

Sârbii trebuie să bea cupa amară întreagă, să treacă prin gama tuturor emoțiunilor, dela marșul triumfal dela Kumanovo, Ūsküb și Ipek până la a doua cucerire a Belgradului, până la grozavele încercări de acum. Prietenii Serbiei i-au cerut sacrificii imediate în teritor. Supunerea sa fără murmur, nici tânguiri, hotărârea de a ținea piept adversarului, oricine ar fi el, fac și mai emoționantă tragedia.

S'ar putea găsi o analogie între situația actuală a Sârbilor și cea a Spaniolilor în 1809.

Mai puțin încălzite de sentimente neutilitariste sunt celelalte țări balcanice. Bulgaria nu admite ca Petrogradul să-i vorbească într'un anume ton. La intervenția rusească de a se rupe în 24 de ore relațiile cu puterile centrale ea răspunde că Rusia n'are drept să fixeze politica externă a unei țări care vrea să rămână stăpână pe destinele sale. Bulgaria acuză diplomația Ententei că acesteia i se datoresc dezastrele din Balcani, că a fost „interesată, nepăsătoare și de rea credință” cum se exprimă „L'Echo de Bulgarie”.

Grecia iarăș își vede de interesele proprii. Permite să treacă trupele aliate peste teritoriul său, însă ea proclamă în acelaș timp o neutralitate armată care i se pare profitabilă. De sigur puterile centrale ar vedea cu ochi mai buni o stabilire a Greciei în Albania meridională decât a altei țări.

Serbia, dimpotriva, face dovada unui sentiment cavaleresc, lăsându-se mai degrab sfâșiata să bată în retragere. Victoriile lui Hindenburg au avut ecou la Sofia și Atena, Niș însă n'a vrut să audă de ele, el rămâne până la capăt atașatul fidel a protectorului rus.

Spania și Franța.

Un grup de politicieni spanioli la Paris.

Ziarele parisiene aduc știrea, că d. *Melquades Alvarez* șeful partidului republican reformist spaniol, care a venit de curând la Paris cu un grup de amici politici deputați în Corteze, a declarat: „*Unicul meu scop este de a aduce mărturia atașamentului neștrămutat al Spaniei liberale și intelectuale pentru Franța și a pregăti acordul definitiv între cele două țări*”.

Melquades Alvarez a păstrat pentru călătorie sa caracterul de strictă intimitate; a fost primit de președintele republicii, de președintele Camerei și Senatului, de președintele consiliului, de ministrul de externe și de înaltele personalități parlamentare.

Apoi s'a dus cu colegii săi la comisiunea afacerilor externe a camerei. S'au cercetat problemele politice internaționale și economice în scopul de a apropia Franța de Spania, pe cari intrigile străine se silesc a le despărți și cărora trecutul, cultura afinitățile și interesele vitale le comandă unirea.

D. Melquades Alvarez a afirmat că viitorul și mărirea Spaniei sunt nedespărțite de politica unui acord strâns cu Anglia și cu Franța, și și-a exprimat admirațiunea pentru eroismul și organizațiunea trupelor franceze pe cari le-a văzut pe front zicând: armatele republicii sunt neînvinse.

D. *Georges Loygues* a amintit legăturile cari unesc Franța cu Spania. Trecutul grandios al Spaniei este o garanție a unui măreț viitor. D-sa a adăugat că cuvintele mișcătoare ale lui Melquades Alvarez pronunțate la meetingul din Grenada „mai bine cu Anglia și Franța învinse, decât cu Germania și Austria învingătoare” nu se vor șterge niciodată din inimile franceze”.

Comunicate oficiale despre mersul războiului.

Biroul telegrafic ungar ne trimite spre publicare următoarele telegrame oficiale:

Budapesta, 16 Octomvrie. — Se comunică dela cartierul general:

Pe frontul rusesc: Trupele ces. și reg. ce luptă în regiunea dela cursul inferior al Styruului, au respins pe inamic din numeroasele lui poziții apărate cu tenacitate situate la 20 klm. spre ost dela Rafalovka și au respins un contraatac. De altfel pe teatrul nordoriental nici un eveniment.

Pe frontul italian: În Tirol, am respins un atac italian dat pe coastele nordice dela Altissimo (spre sudost dela Riva). În Dolomiți, ieri artileria inamică a bombardat violent regiunea Corte și Monte Piano. Pe frontul dinspre mare, inamicul a bombardat cu tunuri de calibru mare unele sectoare ale platoului Doberdo. Lupte de infanterie nu s'au dat.

Pe frontul sârb: Ofensiva aliaților progresează. Urmărind inamicul, trupele austro-ungare ce înaintază în regiunea Belgradului s'au apropiat la o distanță de asalt de fortificațiile dela Avala și au luat Sârbilor pozițiile bine fortificate de pe colinele situate spre sud dela Vintza. O divizie a noastră a cules de pe câmpul de luptă 800 morți și gravi răniți ai Sârbilor.

Prin lupte trupele bulgare au forțat în numeroase puncte trecerea peste dealurile dela frontieră între Negotin și Strumitza. Au ocupat fortificațiile dinspre ost dela Zajecear.

Budapesta, 17 Octomvrie. — Se comunică dela cartierul general:

Pe frontul rus: Am respins viguroase atacuri rusești date contra pozițiilor noastre de lângă gârta Kornuyn. De altfel pe teatrul nordoriental nici un eveniment.

Pe frontul italian: Ieri, după o pregătire viguroasă de artilerie Italianii au dat mai multe atacuri de infanterie

contra pozițiilor noastre din sectorul nordvestic al platoului Doberdo, cari atacuri s'au prăbușit în piedecile noastre. Inamicul a avut pierderi grave, retrăgându-se în pozițiile lui de mai înainte. Atacurile repetite după amlazi au fost oprite de focul artileriei noastre. În cursul serei și a nopții, inamicul din nou a încercat numeroase atacuri, dar și acestea au eșuat, ca și cele anterioare. Trupele atacatoare se evaluează la vre-o 3—4 regimente de infanterie. Mai încolo spre nord, pozițiile noastre dela capurile de pod dela Gorizia și Tolmein ziua întreagă au stat sub focul artileriei inamică. Inamicul a bombardat cu bombe de gaz capul de pod dela Tolmein. În Carintia și în Tirol, pe alocurea se dau violente dueluri de artilerie. Alte evenimente nu sunt.

Pe frontul sudoriental: Ieri, trupe austro-ungare și germane printr'un atac de învăluire dat dinspre nord și vest au luat cu asalt pozițiile situate pe dealul Avala. Trupele ces. și reg. ce înaintau pe ambele laturi ale drumului Grocka, au luat inamicului înălțimile Velky, Kamien și Pasuljisk. Germanii au respins noi atacuri inamice date spre sudvest dela Semendria și spre sudost dela Pojarevat.

Trupele bulgare au forțat râul Timoc din jos de Zajecear și au luat cu asalt înălțimea situată spre ost dela Knjazevat. Au capturat 700 oameni și 8 instrumente de împușcat. Ofensiva progresează pe întreg frontul.

Berlin, 16 Octomvrie. — Se comunică dela marele cartier general:

Pe frontul vestic: Am respins atacurile inamice date contra pozițiilor noastre situate spre nordvest dela Vermelles. În Champagne, cu prilejul curățirii cuibului francz spre ost dela Auberine, după infructuoasele contraatacuri ale inamicului trupa saxonă a capturat 11 ofițeri, 600 soldați de rând, 3 mitraliere și 1 aruncătoare de bombe. Micile atacuri parțiale ale inamicului, la care acesta a făcut uz de o bogată cantitate de grămate, date contra pozițiilor noastre situate spre nordvest dela Souain și spre vest dela Le Mesnil, au eșuat. Tentativa Francezilor de a recuceri pozițiile situate spre sud dela Leintrey pierdute în lupta dela 8 Oct., a căror recucerire ei o anunțase deja în comunicatul oficial dat în 10 Oct. la ora 4, a eșuat complect. Am respins pe Francezi pricinându-le pierderi considerabile și le-am capturat 3 ofițeri și 40 de soldați. Atacul nostru ce l'am dat cu scopul de a ne ameliora situația pozițiilor noastre situate pe Hartmansweilkerkopf a avut o reușită deplină. Afară de grave pierderi, inamicul a mai avut pierderi 5 ofițeri și 226 soldați, apoi 6 mitraliere și 3 aruncătoare de bombe. Am prăbușit atacul inamic dat la Schratzmaen.

Pe frontul oriental: Grupul mareșalului Hindenburg: Atacul rusesc dat spre vest dela Dünaburg a eșuat. Două atacuri date spre nordost dela Vessolowo au fost prăbușite în germene de focul artileriei noastre. Repetițiile atacurilor inamice date în cursul după amiezii și a nopții, le-am respins. Cu acest prilej am capturat 10 ofițeri și 444 soldați și 1 mitralieră. Rușii au atacat în mai multe rânduri spre nord dela Smorgon. I-am respins pretutindeni.

La grupul mareșalului prințul Leopold de Bavaria: precum și la grupul generalului Linsingen nimic nou.

Pe frontul balcanic: Armatele grupului lui Mackensen progresează. Am luat cu asalt înălțimea Vranovo situată spre sud dela Semendria și înălțimea Smoljintz, situată spre ost dela Pojarevat.

Prin lupte, trupele bulgare au forțat în numeroase puncte, între Negotin și Strumitza, trecerea peste riul înălțimilor dela frontieră. Am ocupat fortificațiile dinspre ost dela Zajecear.

Berlin, 17 Octomvrie. — Se comunică dela marele cartier general:

Pe frontul vestic: Atacurile inamice cu grămate date în regiunea Vermelles și Roxlingtourt au fost infructuoase. Am evacuat din nou în modul proiectat și neobservat de inamic pozițiile ce ocupam pe coasta vestică pe Hartmansweilkerkopf, după ce am distrus complect pozițiile inamicului. La St. Souplet, spre nordvest dela Souain, într'o luptă aeriană sublocotenentul Bölke a pricinuit căderea unui aeroplan francez de războiu. În scurtă vreme acest ofițer a pricinuit căderea a cinci aeroplane inamice. Că inamicii noștri ce speranțe legau de acțiunea lor pe frontul vestic și de ce forțe au uzat ei în acest scop, afară de ordinul de zi dela 14 Sept. al generalului Joffre, rezultă din ordinul de zi pe care l'am găsit asupra unui ofițer francez de ștab căzut în 13.

„Marele cartier general al armatei orientale. Statul major. Cl. III, nr. 121.975. Marele cartier general, 21 Septemvrie 1915. Ordin intim pentru grupurile de armată dela nord și din centru. — Înainte de atacul general tuturor regimentelor să li se explice forța colosală

a armatelor franceze și engleze ce vor lua atacul mare. Pentru operațiune se pune: sub ordinul generalului de Castelnau 35 divizii, sub a generalului Fock 18 divizii, 13 divizii engleze și 15 divizii de cavalerie, între cari 5 engleze, apoi gata de atac stau 12 divizii de infanterie și armata belgiană. Deci trei sferturi din armata franceză ia parte în ofensiva generală, având sprijinul a 2000 tunuri calibru mare și 3000 tunuri calibru mic, a căror material de împușcat este mult superior materialului avut la începutul războiului. Dispunem de toate condițiunile unui succes sigur, mai ales dacă considerăm că în luptele ce am dat mai recent la Arras au luat parte numai 15 divizii și 300 tunuri de calibru mare”. Semnat: *Joffre*.

Pe teatrul oriental: Grupul mareșalului Hindenburg: Trupele noastre au scos pe inamic din pozițiile ce ocupa spre ost dela Mitau. Am respins peste râul Misse trupele rusești dela nord și nordost de Eckau. Am capturat aci 5 ofițeri și 1000 soldați. În fața Dünaburgului am respins viguroase atacuri rusești. În acest atac am capturat 4 ofițeri și 440 soldați. Apoi atacurile rusești date spre sud dela Smorgon le-am respins cu ușurință.

Grupul prințului Leopold de Bavaria: Nici un eveniment nou.

Grupul generalului Linsingen: Am respins pe Ruși peste Multytze și Styr. Atacurile rusești date dealungul pârăului Kormyn au eșuat.

Pe frontul balcanic: Am ocupat înălțimea Petrovgrob, situată de ambele laturi ale căii ferate Belgrad-Palanka și înălțimea Avala ce stăpânește regiunea, precum și înălțimile Vrkament și cele dela Ripetok, spre sud dela Dunăre. Acest fapt ne-a dat posesiunea muntoasă situată spre sudul Belgradului. Armata generalului Galwitz a respins inamicul dela Podunavlje, după Raila, spre sudvest dela Semendria și l'a alungat de pe înălțimile dela Sapini și Maktzy.

Armata generalului bulgar Bojadjeff a forțat trecerea peste cursul inferior al Timocului și a luat cu asalt înălțimea Glogovike (1198 m.) situată spre ost dela Knjazevat. În această luptă a capturat 8 tunuri și 700 Sârbi. Trupele bulgare înaintază și în direcțiunea Pirov.

Până acum armata lui Mackensen a capturat 68 tunuri sârbești.

Războiul european.

Bulgaria a rupt legătura de tren Niș—Dunăre.

Köln. — „*Kölnische Zeitung*” află din Sofia: Armata bulgară a trecut ieri granița sârbă pe toată întinderea ei și s'a coborât în valea Timocului, unde a pus stăpânire peste linia ferată care pornește dela Niș spre Dunăre. Prin această ocupațiune, este definitiv întreruptă legătura între Rusia și celelalte puteri. ale Ententei — pe linia Niș—Salonic.

Joi, 14 Octomvrie, — vre-o 50.000 soldați bulgari au atacat pe sârbi în regiunea Valandovo, în județul Doiran, lângă granița greacă. Lupte mai crâncene s'au dat la Etnos.

Anglia a declarat războiul Bulgariei.

Londra. — Oficial. — Bulgaria începând războiul contra Serbiei, care este aliată împătritei înțelegeri, Anglia declară că începând dela 15 Oct. se află în stare de război cu Bulgaria.

Serbia a declarat războiul Bulgariei.

Amsterdam. — Ag. Reuter anunță: Reprezentantul sârb la Londra a notificat guvernului englez, că deoarece armata bulgară a atacat armata sârbă între Zajecear și Romite, Serbia a declarat războiul Bulgariei.

Dnii Take Ionescu și N. Filipescu la d. I. Brătianu.

București. — Dnii Take Ionescu și N. Filipescu, au fost primiți într'o audiență de către d. I. C. Brătianu, președintele consiliului. Această audiență s'a produs în urma cererii celor doi șefi al federației unioniste. Scopul acestui demers este, după câte a transpirat până în prezent, de a sili pe primul ministru să declare dacă are vre-un angajament cu Quadrupla-înțelegere, și în cazul când așa este, de ce natură este acel angajament.

Stare de asediu la Atena.

Atena. — Decretul relativ la proclamarea stării de asediu la Atena a fost sancționat de rege.

1 milion de Sârbi — sub arme.

Haga. — „Daily Telegraph” scrie, că populația din Macedonia sârbească a început pregătirile pentru războiul de bande. Acum în întreaga Serbia femei și moșnegi sunt gata pentru apărarea patriei. Dacă la aceștia adăugăm 300,00 soldați, în Serbia se află sub arme aproape un milion oameni de diferite vârste și sexe, și toți sunt hotărâți să-și jertfească viața pentru apărarea patriei. — (Est).

Atitudinea Greciei definitiv hotărâtă.

Atena. — Din sursa cea mai autorizată, putem afirma, de pe acum că e sigur că guvernul grec își va păstra neutralitatea în orice condițiuni.

Deși guvernul grec și-a rezervat o atitudine definitivă în chestia debarcării transiului trupelor înțelegerii, e afară de orice îndoielă că autoritățile grecești nu vor da nici un sprijin aliaților, ci le vor opune mai curând o rezistență pasivă.

Un nou consiliu de miniștri român.

București. — Joi la orele 11 dimineața a avut loc un nou consiliu de miniștri acasă la d. Costinescu, ministru de finanțe. D. Em. Porumbaru, ministrul de externe, care este suferind, n'a putut lua parte la acest consiliu. Cu acest prilej a avut loc un schimb de vederi asupra situației internaționale în urma izbucnirii războiului sârbo-bulgar, care preocupă în mare măsură cercurile guvernului.

D. P. Carp la rege.

București. — M. S. regele Ferdinand a primit într-o audiență mai lungă pe P. P. Carp. Înainte de audiență, d. Carp a avut o lungă consfătuire cu d. Const. Stere.

Armata sârbă părăsește Albania.

Atena. — Ziarul „Embros” anunță că armata sârbească a primit ordin să părăsească localitățile ocupate în Albania, și să plece imediat spre granița bulgară. În urma acestui ordin, trupele sârbești au evacuat localitățile Siag, Craea și Cavaea.

Orașele Tirana și Elbasan vor fi și ele evacuate în curând.

România pretinde Basarabia.

Constantinopol. — Oficiiosul otoman „Hileal”, anunță că guvernul român fiind sondat asupra atitudinii sale în cazul unui eventual atac din partea Bulgariei contra Serbiei sau Greciei, a răspuns că pe el îl preocupă pentru moment interesele naționale ale României, — și că va observa neutralitatea actuală, până ele nu vor fi prin nimic atinse.

Cu această ocazie — spune oficiiosul „Hileal” — guvernul român a dat să se înțeleagă că în cazul când armatele rusești vor evacua Basarabia, iar aceasta va fi ocupată de trupele austro-germane, o va pretinde și obține cu siguranță, ca preț al neutralității sale.

România nu va ataca Bulgaria. — O declarațiune atribuită regelui României.

Sofia. — Semi-oficiiosul „Utro” publică sub formă de comunicat oficial următoarele:

„Aflăm din loc autorizat, că acum câteva zile regele Ferdinand al României, a primit într-o lungă audiență pe ministrul nostru plenipotențiar din București, d. Simion Radef.

În cursul acestei audiențe regele Ferdinand a declarat categoric și concis dlui Simion Radef, că România nu nutrește nici un fel de intențiuni agresive contra Bulgariei și că va păstra neutralitatea cea mai absolută față de lupta fie diplomatică, fie prin puterea armată, întreprinsă de Bulgaria spre a-și realiza unitatea ei națională.

Această neutralitate — a spus regele Ferdinand — va fi observată însă atâta timp cât lupta întreprinsă de Bulgaria nu va atinge interesele României.

INFORMAȚIUNI.

Arad, 18 Octombrie 1915.

Fundațiunea zăriștilor români din Ungaria. Au apărut Analele fundațiunii pentru anul 1914, publicate de epitropia administrativă stătătoare din domni: Dr. Valeriu Branisce, președinte, Ioan I. Lăpedatu, secretar, Dr. Ioan Lupaș și Ioan Agârbiceanu, membri. În primii doi ani, 1912 și 1913, averea fundațională s'a sporit cu 42 mii cor., în cifră rotundă; în al treilea an, 1914 în împrejurările războimice extraordinare, cu 14 mii coroane. În 1914 s'au acordat ajutoare la unii zăriști lipsiți, în sumă de 1200 cor. Ave-rea totală a fundațiunii a trecut suma de 80 mii coroane. Fundațiunea administrează acum șapte fonduri, și anume: 1. Fondul Dr. Ioan Mihău; 2. Fondul contribuțiilor diverse; 3. Fondul Anton Mocsonyi de Foen; 4. Fondul Eleftera și Dr. T. Mihali; 5. Fondul Dr. A. Murășanu; 6. Fondul felicitărilor răscumpărate; 7. Fondul Ioan Russu-Sirianul. — Nu încapă îndoială, că publicul român va contribui și mai departe cu sprijinul său material la sporirea fundației zăriștilor români din țara aceasta. Sumele ce se dăruiesc, să se trimită la adresa secretarului: Ioan I. Lăpedatu, director al Băncii generale de asigurare, în Sibiu; sau la adresa bănoii „Ardeleana” în Orăștie.

În atențiunea învățătorilor. Cătim în „Telegraful Român” din Sibiu:

Prin ordinul ministrului de honvezi Nr. 13100 Prez. a. c. toți glotașii dintre anii 1873—1896 scutiți de serviciu militar activ, sunt obligați să-și justifice din nou titlul de scutire. Acest ordin privește și pe aceia dintre învățătorii noștri, cari în urma intervenției consistorului, au fost dispensați de armată.

Justificarea se face astfel, că certificatele de asentare (Népfölkelési igazolványi lap) se vor clauzula din partea consistorului, iar după aceasta învățătorii le vor prezenta primăriilor comunale, cari sunt obligate să le vidadeze și să raporteze autorităților militare competente. Cine nu se justifică, își pierde dreptul la favorul de care s'a bucurat. — Dr. I. Mateiu.

Bravura unui soldat român. De pe câmpul de luptă rusesc, ni se scrie: Ar fi păcat să se treacă cu vederea meritele unui soldat brav al neamului nostru și anume Grigore Vicas, subofiter din reg. 63, comp. 11, care la începutul războiului a fost sergent în Bistrița, și plecând pe câmpul de bătălie, s'a luptat până în ziua de azi cu bravură în Galiția și pe câmpiile Rusiei, și a avut norocul să nu fie atins de un glont. Superiorii lui incredințându-se de bravura acestui ostaș român, l'au avansat la rangul de sergent-major de ștab, apoi a fost decorat cu *medalia de aur, clasa I, medalia de argint clasa a doua*, iar de către comandantul armatei germane cu „Crucea de ter” *Kriegs Verdienst Kreuz*, iar astăzi a fost avansat la rangul de *Ofizierstellvertreter*.

Dorim și mai departe cele mai bune succese bravului nostru camarad. (F. P. R.)

Intru eternizarea memoriei ostașilor noștri căzuți. Neconsolata doamnă, văduva Elena Șioldea din Blaj, dăruiește, drept prinos memoriei mult regretatului și bravului său soț *Anchidim Șioldea*, fost colonel, suma de 20 cor., din care 10 cor. la fondul Andrei baron de Șaguna, pentru ajutorarea cu preferință a văduvelor și orfanilor ostașilor noștri, căzuți pe câmpul de războiu, 5 cor. la legatul T. L. Albini, pentru ajutorarea copiilor săraci din Cut, aplicați la meserii, ambele întemeiate de Reuniunea meseriașilor sibieni, iar 5 cor. la fondul „Azilului orfelinat”, pentru adăpostirea orfanilor și a bătrânilor noștri scăpați, al „Reuniunii rom. de înmormântare din Sibiu”. Pentru darurile pioase, exprimă sincere mulțămite, prezidentul acestor Reuniuni: Victor Tordășianu.

O dramă a lui Rabindranath Tagore. Din Londra se anunță: Capitala Angliei va avea parte în curând de-o mare senzație literară. Se va reprezenta la teatru o dramă a ciudatului poet indian Rabindranath Tagore, încoronatul premiului Nobel. Criticii povestesc lucruri interesante despre frumusețile puternicei drame.

Senzationala operă poartă titlul: „Malini” iar acțiunea ei se petrece într-un mediu magic, până acum neobcivuit și necunoscut. După cum anunță ziarele engleze, *tantiemele auto-ului sunt destinate pentru soldații indieni răniți și pentru cei rămași pe urma soldaților morți*. Astfel această faptă a printului-poet l-a câștigat mare simpatie în toată Anglia. Senzational e și faptul, că toți actorii cari vor avea rol în drama lui, sunt de origine indiană.

Un român falsificator de bani arestat la Viena. La Viena a fost arestat pentru incercarea de falsificat bani tânărul român Constantin Dumitrescu, de 25 de ani, originar din Craiova, și care pretinde că e electrotehnician și se află în acest oraș pentru studii. La Viena a venit în cursul lunei Iulie.

Iată cum a atras bănușele asupra sa:

În cursul acestei luni s'a prezentat la trei gravori d'aci un tânăr care a comandat să i-se execute după niște tipare de ghips și hârtie pe cari le-a adus gravuri pe vâlătuțe de oțel. Unuia i-a comandat o gravură care reprezintă portretul regelui Carol I al României, celuilalt o gravură prezentând pajura României, iar celui de al treilea un inel care să fie dințat în interior. Nici unul din gravori nu știa de comanda dată celorlalți. Comanda fiind cam suspectă, cei doi gravori cărora Dumitrescu le-a comandat pajura și portretul regelui Carol au înștiințat poliția care l-a arestat pe Dumitrescu. Acesta a declarat că a comandat acele gravuri pentru un fabricant de articole cosmetice din Craiova, care are nevoie de acele tipare pentru capacele cutiilor în cari își desfășoară preparatele.

Totuș s'a putut constata că Dumitrescu avea de gând să falsifice piese de argint românești de 5 lei. Tiparele confiscate sunt foarte reușite.

Dumitrescu pretinde că e fiul unui moșier din Craiova.

De-ale administrației franceze. „Matin” relevă următorul fapt: Zece ore seara la Porte Mailot. Un automobil ce sosește din Neuilly se oprește înaintea vămii. Funcționarul vămii aruncă o privire în automobil și zice: „D-ta ai un pasager în automobil, nu te pot lăsa să treci!” Un subofiter dela garda republicană adaugă: „Poți trece, însă fără pasager”. Intorcându-se spre pasager îi zise: „Și d-ta poți trece însă pe jos”. Călătorul nedumerit asupra acestei dispozițiuni, ceru să fie lămurit, însă brigadierul îi răspunde scurt: „Mi-e indiferent, de înțelegi sau nu, așa e ordinațiunea și eu mă țin de ea”. După multe rugăminți brigadierul dând următoarea deslușire: „Înțelegi că, în situația actuală, nu știi în nici un moment cu cine ai a face... Sunt atâția oameni suspecti, cari se furișează ascunși într-un automobil, de aceea după zece ore nu mai poate trece nimeni bariera în automobil”. „Se poate însă în trăsură sau pe jos?” — „Asta e altceva”. — „Care va să zică, dacă trec pe jos nu mai sunt suspect?” — Ordinul îmi prescrie acest lucru și eu nu mai am dreptul să te suspectez”. Pasagerul se coborî din automobil, trecu pe jos bariera și la doi pași distanță se urcă iar în automobil.

Iarnă aspră în perspectivă. Corespondentul parizian al ziarului „Corriere della Sera”, depeșează că un observator ager, a prezentat guvernului francez o lucrare interesantă asupra presemnelor, că iarna viitoare va fi extraordinar de aspră. Acest observator, un oarecare August Rey, a atras atențiunea autorităților sanitare și administrației armatei, să se ia toate măsurile necesare. Rey își bazează prezicerea sa pe observațiunile meteorologice, precum și pe ale faunei și florei la diferite înălțimi, care au permis concluziunea, că iarna viitoare va fi tot atât de rece, ca cea din 1870.

Câtă cafea se bea într-un an. Un imens izvor de cafea curge în fiecare an din cești și pahare pe gâturile oamenilor. Cantitatea de cafea ce se consumă într-un an e aproximativ 1,300,000,000 kg. A treia parte din această cantitate se consumă în Statele-Unite; apoi sunt cei mai mulți beutori de cafea în Germania, unde se consumă anual 139,000,000 kg. Se mai consumă în Franța 110,000,000 kg.; Austro-Ungaria 57,000,000 kg.; Belgia 40,000,000 kg.; Olanda 30,000,000 kg.; Italia 28,000,000 kg. și Argentina 14,000,000 kg. În Anglia se consumă nu-

mai 14,000,000 kg. iar în Rusia numai 12,000,000 și e explicabil deoarece în aceste două țări ceaiul ține locul cafelei. Elveția consumă anual 11,000,000 kg. pe când celelalte țări stau în urma acestei cifre.

INSTIINTARE PENTRU CEI CARI VREAU SĂ TRIMITĂ BANI PRISONIERILOR DIN RUSIA, ITALIA ȘI SERBIA. Suntem rugați să anunțăm în coloanele ziarului nostru, că prin mijlocirea fruntașului nostru institut „Victoria” din Arad se poate trimite bani prizonierilor noștri aflați în Rusia, Italia și Serbia. Deci toți aceia cari se adresează în acest senz institutului „Victoria”, să scrie legibil și cu litere latine adresa exactă a prizonierului. Să se știe, însă, că pentru trimitere nu se primesc sume mai mici de 50 coroane.

Cafea ieftină!!!

Firma noastră de import **F. A. Degan** în Fiume (Postafiock nr. 163.) ne avizează că a primit un transport mare de cafea, deci o vinde cu prețuri tare reduse. Scrieți româneste!

No. 1	Cafea Santos, aleasă și frumoasă	1 kgr.	4.60 cor.
10	Cuba fină, frumoasă	1 kgr.	4.80 "
14	Cuba cea mai fină	1 kgr.	5.20 "
15	Cuba mărgelate aleasă	1 kgr.	5.20 "
16	Cuba specialitate	1 kgr.	5.60 "
24	Ceylon fină	1 kgr.	5.40 "
21	Iava aurie	1 kgr.	5.20 "
106	„Victoria” cea mai fină mixtură	1 kgr.	5.60 "

5 kgr. se trimite cu poșta francat și vămuit *prin rambursă*.

Ultima oră.

ROMÂNIA PERMITE TRECEREA TRUPELOR RUSEȘTI (?)

Budapesta. — „Az Est” primește dela trimisul său special la Sofia: În cercurile inițiate se crede, că România nu are cutezanța să pășească pe față în contra puterilor centrale. Dar în secret ea se arată aplicată măcar și să tolereze trecerea trupelor rusești prin Dobrogea. În acest scop se urmează tratative între împătrita înțelegere și România.

Berlin. — Luț „Berliner Tageblatt” i se anunță din Berlin:

Rusia a făcut demersuri la București în chestia permiterii trecerii de trupe rusești. România judecă calm apucătura Rusiei. La București se știe, că acțiunea balcanică e mult mai avansată, încât România să-i poată aduce vre-o schimbare prin tolerarea trecerii trupelor rusești.

PREPARATIVE PENTRU MOBILIZAREA GENERALĂ ROMÂNĂ.

Milano. — „Secolo” află dela corespondentul său din Londra, că în capitala Angliei cercurile diplomatice consideră ca sigură ordonarea mobilizării generale în România.

FRANȚA ȘI RUSIA AU DECLARAT RĂȘBOIU BULGARIEI.

Paris. — Agenția „Havas” publică următorul comunicat oficial: Bulgaria începând războiul contra Serbiei, care este aliata Franței, guvernul republicii franceze declară că începând dela 16 Octomvrie, Franța se află în stare de războiu față de Bulgaria.

București. — „Dinineața” primește următoarea telegramă din Petrograd: Rusia a declarat războiu Bulgariei.

MARE LUPTĂ LA VALANDOVO.

Sofia. — În regiunea Valandovo 40 mil de Bulgari cu o numeroasă artilerie au atacat pe Sârbi. E în curgere o mare luptă. În curând se va da o ciocnire în Macedonia între trupele împătritei înțelegeri și între cele bulgare.

Redactor responsabil: **Constantin Savu.**

POSTA ADMINISTRATIEI.

George Ichim, Bucovina. 4.80 primit pro Sept. și Oct. 1915.

Gătre abonații și cititorii noștri.

Cu 1 Octomvrie am intrat în al patrulea cvartal al anului cor. Inoim și de data asta rugăm către stimații noștri abonați să grăbiască achitarea abonamentului la Românuț și pe acest cvartal fără să aștepte avizurile noastre speciale căci aceste reclamă cheltuieli și ne răpesc mult timp.

Stimații noștri abonați desigur vor fi mulțumiți cu actualele condiții de editare a Românuț și vor ști să prețuiască jertfele materiale ce le facem. Nu vor întârzia să-și îplinească imediat datoria față de ziarul nostru, trimitându-ne suma cu care ne mai restează pe acest an.

Nouele condiții de editare, în 8 pagini zi de zi a Românuț pretind cheltuieli nouă cărora trebuie să le facem față pentru a putea menține și îmbunătăți editarea organului partidului național. Și pentru că toate resursele materiale se reduc la abonamente și inserate rugăm pe stimații noștri abonați să facă propagandă pentru răspândirea Românuț prin toate păturele noastre sociale, fiecare abonat să se năzuiască a ne aduce un abonat nou.

Rugăm îndeosebi pe cititorii noștri cari fără să fi abonat Românuț l'au avut în mână totuș, dela vecin, să nu ezite acum să se aboneze, să jertfească o sumă bagatelă în schimbul unei lecturi bogate ce li-o oferim. Iși îplinească astfel și o datorie personală, căci nu este nimeni îndreptățit să râvniască la folosul unui ziar în chip gratuit.

Stăruim a crede că stimații noștri abonați și cititori vor ști să dea atenția cuvenită acestui aviz și ne vor da mână de ajutor să putem trece teaferei peste împrejurările grele de acum la timpuri mai bune.

ADMINISTRAȚIA „ROMÂNUL”.

Bibliografie.

A. Banclu: *Dr. Alexandru Bogdan (pagini comemorative; reproducere din anuarul El al liceului românesc din Brașov). Broșura a apărut în tipografia A. Mureșianu: Branice et Comp. din Brașov (str. Prundului 15) și costă 1 cor. Venitul curat este destinat pentru „Casa de lectură Dr. Alexandru Bogdan”.*

A. Cotruș: *„Sărbătoarea Morții”, un volum de poezii inspirate de războiu. Se poate comanda la librăria Concordia și Librăria Diecezană în Arad, la librăria Minerva Lugoj, la Librăria Arhidiecezană din Blaj și la librăriile Clurcu și Chiroiu din Brașov. Prețul 1.50 cor., plus porto poștal 10 fileri.*

Cuprinși de durere încunostințăm pe toate rudeniile, toți prietenii și cunoșcuiți că neuitata noastră soție, mamă, soacră, soră etc.

Elisabeta Nistor, născ. Brezovan preoteasă, a răposat Vineri, în 2 Octomvrie st. v. a. c. În mormântarea s'a făcut Duminecă, în 4 Oct v. la orele 2 d. a. în cimitirul gr.-ort. român din Făget.

JALNICA FAMILIE.

Ministerul Finanțelor

Direcțiunea Contabilității Generale a Statului și a Datoriei Publice. Datoria Publică.

Nr. 91.091 dia 18 August 1915.

Publicațiune.

A 50-a tragere la sorți a titlurilor de rentă 4% amortibilă din 1890, împrumutul de 274.375.000 lei, se va efectua în ziua de 18 Sept. / 1 Octomvrie 1915, ora 10 dimineața, în sala specială a Ministerului de Finanțe, conform dispozițiilor stabilite prin regulamentul publicat în Monitorul Oficial cu Nr. 245 din 7 Februarie 1906.

La aceasta tragere se vor amortiza titluri pentru o valoare nominală de: 5.946.000 lei, în proporția următoare:

297 titluri à	5.000 lei	1.485.000 lei.
714 "	2500 "	1.785.000 "
1784 "	1.000 "	1.784.000 "
1784 "	500 "	892.000 "

4579 titl. p. o valoare nomin. de: 5.946.000 lei.

Publicul este rugat a asista la tragere. p. Directorul Contabilității Generale a Statului și Datoriei Publice,

D. Popovici

VINURI

vechi și noul de vândut.

Adresați-vă cu toată încrederea la proprietarul de vii din Șiria (Világos) **Petru Benea**, căci Vă trimite numai vinuri bune, curate și pe lângă prețurile cele mai moderate.

Vinuri vechi din anii 1913 — 1914

Vin alb	—	—	1.10	1.00
Rizling	—	—	1.15	1.10
Roșu de Minis	—	—	1.60	1.20
Carbenet	—	—	1.40	—

Vinuri noul din anul 1915.

Vin alb	—	—	—	—80
Rizling	—	—	—	—82
Șiller	—	—	—	—86

Vinul se expediază cu rambursă dela 50 litri în sus sub îngrijirea mea proprie.

Vase dau împrumut pe timp de două luni.

Pentru calitatea vinului garantez.

№ 2512

Petru Benea

prop. și neg. de vinuri
Világos (Arad m.).

Anunț.

Caut o femeie sau preoteasă văduvă, solidă, de etate mijlocie,

ca econoamă

la un preot văduv fără familie. Adresa la Administrația „Românuț” (Ma 2520-2)

Lista manualelor școlare

pe anul 1915/1916 pentru școlile populare aprobate de ministerul cultelor și super. bis. precum și recvizitelor școlare.

De vânzare la **Librăria Concordia, Arad str. Deák-Ferenc 20.**

Nicolae Crișmariu: Istorie biblice ed. IV.	0.45
N. Crișmariu: Istorie bisericești ed. II.	0.40
Nicolae Crișmariu: Catechism ed. II.	0.40
Petru Barbu: Istorie religioase morale I-a Carte de religione	0.30
Petru Barbu: Istorie biblice II-a Carte de religione ed. XIII. 1913	0.30
Petru Barbu: Istorie Bisericești III-a Carte de religione ed. IX. 1914	0.30
Petru Barbu: Catechism IV-a Carte de religione ed. IV. 1914	0.40
Petru Popa: Istorie biblice ed. II.	0.45
Traian Vășan: Istorie biblice pentru ucenici ed. III.	0.30
Traian Vășan: Din liturgia bisericii ortodoxe	0.70
David Voniga: Micul catechism ed. I.	0.24
„Istorie biblice ed. II.	0.50
Silviu Bichicean: Rugăciuni	0.10
Rugăciunile școlărilor și cântări bisericești pentru școlile popor. rom.	0.50
Iosif Moldovan și soții: Abcdar român ed. X. Nr. aprob. min. 21416/1914 VI. c.	0.40
Iosif Moldovan: A' doua carte de cetire ed. VII. Nr. 136812/1912	0.40
Iosif Moldovan: A treia carte de cetire ed. V. Nr. 21417/1914 VI. c.	0.60
Iosif Moldovan: A patra carte de cetire ed. III. Nr. 52389/1914	0.60
Iosif Moldovan: Carte de cetire pentru cl. V. și VI. ed. II. 103233/1910	1.00
I. Groșorean și I. Moldovan: Limba maghiară p. I. ed. IV. Nr. min. 105836/1914	0.50
I. Groșorean și I. Moldovan: Limba maghiară p. II. ed. I. Nr. min. 105836/1908	0.50
I. Groșorean: Gramatica română ed. III.	0.50
Iuliu Vuia: Abcdar rom. metoda Gabel ed. VII.	0.40
Iuliu Vuia: Abcdar ilustrat ediția X. Nr. 15270/1912	0.40
Iuliu Vuia: Carte de cetire rom. pentru cl. II. ed. VI. Nr. 104220/1912	0.40
Iuliu Vuia: Carte de cetire rom. pentru cl. III. ed. VII. Nr. 131332/1912	0.50
Iuliu Vuia: Carte de cetire rom. pentru cl. IV. ed. VII. apr. minist. Nr. 127381/1912	0.60
Iuliu Vuia: Carte de cetire rom. pentru cl. V. și VI. ed. IV. apr. minist. 100967/1912	1.20
Iuliu Vuia: Curs practic de limba română ed. IX. Nr. 76642/1913	0.60
Iuliu Vuia: Instrucțiunea metodei sunetelor vii a lui I. Gabel	0.80
Iuliu Vuia: Carte de învățatură pentru școlile de repetițiune economică, ultimii ani ai școlii populare	1.50
I. Vancu: Exerciții intuitive	0.50
Iuliu Vuia: Curs practic de I. maghiară partea I. ediția X. Nr. aprobări minist. 127380/1912	0.50
Iuliu Vuia: Curs practic de limba maghiară partea II. ediția VIII. Nr. aprob. minist. 127380/1912	0.50
Szabó-Dirlea: Curs practic I. magh. partea I. ed. I. aprob. min. Nr. 99941/1909	0.50
Szabó-Dirlea: Curs practic de limba magh. partea II. ed. I. apr. min. Nr. 99941/1909	0.60
Iuliu Vuia: Curs practic de aritmetică pt. cl. II-IV ed IX aprob. min. 74731/1914	0.60
Iuliu Vuia: Curs practic de aritmetică și geometrie ed. V. pentru cl. 5-6 îndreptată Nr. 104755/1913	0.60
R. Vuia: Elemente de geografie și constituție pentru cl. III-IV. ediția VIII. Nr. 97819/1912	0.60
Iuliu Vuia: Curs practic pentru istoria Ungariei ed. I. Nr. 128134/1913	0.50
R. Vuia: Curs practic din istoria naturală ed. II. apr. min. Nr. 104754/1913	0.60
Iuliu Vuia: Curs practic de economia rațională ed. II. apr. min. Nr. 10498/1912	0.60

Iuliu Vuia: Curs practic de fizică și chimie ed. V. apr. min. Nr. 108725/1913	0.50
T. Popovici: Carte de cântece partea I. și II.	1.60
Petru Hădan: Abcedar »Soarele« pentru copii începători și adulți analfabeți după metoda imitațiunei	0.50
Petru Hădan: Călăuza la folosirea abecedarului »Soarele«	0.50
Literile mobile	2.50
Tăbliță la abcedar	0.20
Tabele de cetire românești la abcedarul lui Iosif Moldovan și soții	6.—
Aviz școlar. — Iskolai értesítő	0.30
Caete (I bele, scrisori) pentru (aligrafia rom., maghiară sau pentru dictando și comput à 8 fol 100 bucăți)	1.60
Caete pentru desemn punctate și cu modele Nr. 1, 2, 3, 4 și 5 bucata à	0.08
Ceruze (creoane) de calitate extrafină duzina (12 bucăți) à 18, 24, 36, 40, 60 fileri și	1.10
Ceruze colorate (Pastel) cutia à — 10 și Condeie (penițe de aluminiu în cutii à 1 gross (144 bucăți) à 1.—, 1.60, 1.80.	2.40
Cerneală neagră sau antracen, fabrica cea mai cea mai bună, litru în borcan de pământ	2.40
Tăblițe de piatră în rame de lemn I-a calitate, duzina (12 buc.) Nr. 2 cor. 3.90, Nr. 3 cor.	5.—
Gumă de șters, duzina (12 buc.) à 30, 50,	0.80
Tocuri (coade, cotoare) pentru condeie, duzina (12 buc.) à 16, 20, 50 fil. li	1.20
Propise (corecte de examen 100 bucăți)	1.30
Anuar școlar (Évkönyv) pentru 80 elevi Cor. 6.—, 120 elevi Cor. 7.—, 160 elevi	8.—

Cărți literare, populare, de rugăciuni etc.

Cantorul bisericesc sau cuprinsul Vecerniei, Utreniei și Liturגיעi pe opt glasuri împreună cu rânduiala serviciului tuturor săbătorilor de peste întreg anul și a tipicului bisericesc. Aranjat de învățătorul George Bujigan. Prețul broșat Cor. 10. — Legat în pânză Cor. 12. — În piele.	14.—
Mic Acaftist întru Mărirea lui Dumnezeu. Carte de rugăciuni pentru tot creștinul Intristat și năcăjit Legată în negru aurit (13 X 9 cm.) 70 fil. și	1.—
Acaftistul Preasfintei Născătoare de D-zeu și alte rugăciuni. Legat Cor. 1.20 și 1.60. În pânză, aurit 1.75. În piele roșie 3.20. În piele neagră 3.80 și 5.20. În piele brună	5.20
Patima și moartea Domnului și Mântuitorului nostru Isus Hristos. Legată.	2.—
Laudă lui Dumnezeu. Carte de rugăciuni pentru credincioșii de religionea ortodoxă română. Legată în negru, aurită (11 1/2 cm. X 8 cm.)	1.—
Noul testament al mântuitorului nostru Isus Hristos. Legat	0.50
Noul testament și Psalmii. Legat	0.70
Mântuirea sufletului. Carte de rugăciuni Legată	0.80
Carte de rugăciuni pentru tinerimea evlavioasă. de un prieten al copiilor. Legată	0.44
Icoana sufletului. Carte de rugăciuni și cântări bisericești. Legată simplu 1 cor. În pânză	1.60
Carte de rugăciuni și cântări cu un adaos de cuvinte mângâietoare și îndemnuri morale scoase din Sf. Scriptură. Legată	0.80
Carte de rugăciuni pentru folosul și mângâierea fie-cărui creștin. Intocmită de Iero. diaconul Damaschin din Sfânta Mănăstire Sinaia 2.50. Legată în piele	5.—
Manual de cântări bisericești sau Octoiul mic. Legat Cor. 1.60, 2.— în piele	3.20
Culegere de cântări bisericești. Legată	0.30
Epistolia Dui Nostru Isus Hristos Legată à 20 și	0.30

Păscălie sau carte de zodii așezată pe 7 planete. Ediția a patra corectată și înăvuită cu privire la mai multe cerințe	2.—
Inițierea adecă floarea poeziei naționale	0.60
Legende, balade și poezii	0.32
A. Cotruș. »Sărbătoarea Morții. (1914-1915) Versuri	1.50
Al. Ciura. »In războiu« Schițe	1.—
Becescu Gh.—Silvan. »In fața morții« Nuvele	1.50
Benardin de Saint-Pierre »Paul și Virginia« »Coliba indiană«	1.—
N. Pora. »Intre viață și moarte« Nuvele	2.—
Ioan Russu-Sirianu »Schițe și nuvele« inedite	1.50
A. Maior »Făt frumos« Poem dramatic în acte	2.—
Guy de Maupassant »Inima noastră« Roman	2.—
N. Zaharia »Sentimente-Pasiuni« (Patriotismul. Bunătatea. Răutatea. Malițiozitatea. Amiciția Disprețul. Afinitatea sufletească Resemnarea. Lașitatea. Timiditatea. Sinceritatea. Gelozia) 2 Cor. ed. de lux	2.50
I. C. Apostol. »Cuza-Vodă și reforma sa în biserica română«	0.60
Dr. B. Basiota, medic »Despre lungoare« (Febra tifoida, Tiphus abdominalis)	0.20
Dr. B. Basiota, medic »Anemia« (Lipsa de sânge) o consultație medicală	0.30
Doctorul de casă sau Dicționarul Sănătății. Împodobit cu 315 chipuri și peste 800 pagini de Doctorul Vasile Bănu. Prețul	15.—
Aurel C. Popovici. »Naționalism sau democrație«. O critică a civilizațiunii moderne	2.—
N. Iorga. »Cugetări«	2.50
» » Sate și preoți din Ardeal	2.50
» » Viața femeilor în trecutul românesc	1.75
Em Grigorowitza. »Chipuri și graiuri din Bucovina«	2.50
N. N. Beldiceanu. »Chipuri dela Mahala«	1.50
Radu Baltag. »Feciorul«	1.50
M. Sadoveanu. »Amintirile Căpraruului Oheorghia«	2.—
M. Sadveanu. »O istorie de demult«	2.—
M. Sadoveanu. »Apa morților« Roman	2.—
» » » Bordeenii și alte povestiri»	2.—
Ecaterina Pitiș. »Poezii«	1.50
S. Mehedinți. »Către noua generație«	1.50
Emilia Tailler. »Din tainele simțirei. Nuvele și schițe	1.50
I. Slavici. »Povești«	1.50
Al. I. Odobescu. »Opere complete« în 3 volume. Prețul unui volum	1.50
C. Negruzzi. »Opere complete« Vol. I. Proză	1.50
C. Negruzzi. »Opere complete« Vol. II. Poezii	1.50
C. Negruzzi. »Opere complete« Vol. III. Teatru	1.50
C. Negri. Versuri, proză, scrisori. Cu un studiu asupra vieții și scrierilor sale de E. Gârleanu	1.50
N. Nicoleanu. C. Stamatii, V. Cârlova Biblioteca scriitorilor români	1.50
Henry Murger. »Viață de Boem«	2.—
Guy de Maupassant. »Povestiri alese« Traducere de M. Sadoveanu	2.—
Tereza Stratilescu. Educația fizică, intelectuală și morală. Consfătuiri cu mamele și educatoarele fetelor de școlile secundare	2.—
Marian-Simionescu-Rimniceanu. Propilee artistice. Articole, teoretice și dări de seamă	2.—
George Panu. Amintiri dela »Junimea« din Iași volumul I. Cor. 2.— volumul II.	3.—
Silvestru Moldovan »Ardealul« I. Ținuturile de pe Olt	1.80
Silvestru Moldovan. »Ardealul« II. Ținuturile de pe Murăș	— 90
G. I. Brăileanu. Spiritul critic în Cultura românească	2.—
Victor Eftimiu. »Înșiră-te Mărgărite« Poem feeric în două părți (4. acte)	2.—
A. Deesușanu, profesor universitar. Istoria limbii și literaturii române. Ed. II-a	4.50
Zaharie Bărsan. Impresii de teatru din Ardeal	1.50

Pentru porto să se adauge de fiecare carte 10—20—30 fil., însă pentru cărțile trimise în chipul acesta (sub bandă +) librăria nu ia asupra sa nici o răspundere numai dacă se adaugă încă 25 fil. pentru recomandare. Cărți de peste 1 kgr. se trimit ca pachete postale. Pentru astfel de pachet să se trimită suma de 80 fil. și cărțile se vor trimite franco.

TELEFON
NRUL. 750.

CEL MAI MODERN INSTITUT
TIPOGRAFIC ROMÂNESC DIN
UNGARIA ȘI TRANSILVANIA

TELEFON
NRUL. 750.

„CONCORDIA”

SOCIETATE PE ACȚIUNI.

ARAD

STRADA ZRINYI. NRUL. 1/a.

Fiind aprovizionat cu cele mai moderne mașini din străinătate și patrie ca: mașini de cules, mașini de tipar, mașini de tăiat și mașini de vărsat clișee, precum și cu cele mai moderne litere primește spre executare tot felul de opuri, reviste, foi, placate, registre tipărituri pentru bănci și societăți, precum și tipărituri advocaționale, invitații de logodnă, cununie și pentru petreceri. Anunțuri funebre se execută cu cea mai mare urgență. Se execută tot felul de lucrări de aceasta branșă dela cele mai simple până la cele mai fine.

**Executare
promptă. :**

**Prețuri
moderate :**